
Q21 Text a obraz ve fenomenologii a sémiotice

Q21 Text a obraz ve fenomenologii a sémiotice

Koordinátor: prof. Karel Novotný, M.A., Ph.D., DSc.

Rada programu:

doc., Mgr., Hynek Bartoš, Ph.D.
doc. PhDr. Ladislav Benyovszky, CSc.
doc. Lucie Doležalová, Ph.D.
doc., Mgr., Josef Fulka, Ph.D.
prof. Miroslav Marcelli, Ph.D.
prof. James Richard Mensch, Ph.D.
ing. arch., Mgr., Marie Pětová, Ph.D.
doc. Dr. phil. Hans Rainer Sepp
Mgr. Aleš Svoboda
doc. PhDr. Jaroslav Vančát, Ph.D.
doc., Mgr., Tomáš Vítek, Ph.D.

Klíčoví řešitelé programu:

doc. Jakub Češka, Ph.D.
Mgr. Felix Borecký, Ph.D.
Mgr. Jakub Marek Ph.D.
doc. Aleš Novák, Ph.D.
Mgr. Jaroslav Novotný, Ph.D.
Mgr. Daniel Říha, Ph.D.
Mgr. Martin Vrabec, Ph.D.
doc. Benedetta Zaccarello, Ph.D. a Ph.D.
Mgr. Richard Zíka, Ph.D.

Anotace programu

V programu jde o výzkum, který se pohybuje především v oblasti současné kontinentální filosofie, a to fenomenologie, sémiotiky, hermeneutiky a filosofické antropologie, ale který čerpá, zejména ve své sémiologické části, i z anglosaské oblasti (teorie komunikace, lingvistika, vizuální studia, performativní studia, urbánní antropologie aj.). Projekt jako celek navazuje na výzkumné granty a projekty (Výzkumné záměry) realizované na Fakultě humanitních studií v posledních patnácti letech její existence, a zejména na spolupráci v rámci PRVOUK, projektu P 18 „Fenomenologie a sémiotika“, v posledních pěti letech (2012-2016). V centru badatelského zájmu stojí jak stěžejní tradiční otázky filosofie, z jejichž reinterpretace historicky vyrůstají fenomenologie a filosofická antropologie, tak nové otázky týkající se role semiózy v procesu sdělování, které jsou studovány prostřednictvím studia komunikačních strategií, jejich sociálních předpokladů a účinků.

Na jedné straně se zaměření navrhovaného programu na otázky, v jejichž rámci se filosofický výzkum na Fakultě humanitních studií uskutečňuje především, týká klasických filosofických témat, jako jsou vztah racionality a smyslovosti, subjektivity a tělesnosti, života a smrtelnosti, „danosti“ světa, povahy fenoménu, neskrytosti, a konstituce prostoru a času. Tato a další témata jsou předmětem výkladu klasických textů evropské, ale i mimoevropské provenience. Nezbytné východisko těchto výzkumů v dějinách filosofie v užším slova smyslu se doplňuje se studiem starověkých a středověkých textů v různých kulturněhistorických, náboženských a sociálních kontextech. Výzkum v této oblasti tak nutně přerůstá v multidisciplinární přístupy spojující filologii, intelektuální dějiny, religionistiku, rukopisná studia, atp.

Na straně druhé klade důraz na výzkum opouštějící jednoznačnou tradiční vázanost na verbální sféru a pronikající do oblasti vizuální a auditivní. Je obrácený k otázkám a výzvám dnešního světa tím, že reflektuje komunikační procesy, které se odehrávají v současné společnosti, včetně mediální oblasti. Na základě metodologických nástrojů poststrukturalistické sémiotiky jsou tu předmětem zkoumání především vztahy reprezentace a interpretace, podoby autorství a kreativity v nových médiích, proměny urbánního prostoru, mocenské technologie a jejich působení v současné společnosti. I sémiotický výzkum je proto z povahy věci koncipován multidisciplinárně.

Souvisejícími tematickými oblastmi, které zmíněná badatelská zaměření vzájemně propojují, jsou vztahy jednání, kreativity a rétoriky, a to jak v oblasti etiky a politiky, tak filosofie umění, umělecké praxe a estetiky.

